

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

VN/33004/2025

10.7.2026

Baxterin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lääkkeiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi lääkkeiden velvoitevarastoinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Baxter tukee Suomen huoltovarmuuden ja lääkkeiden saatavuuden vahvistamista koskevia tavoitteita. Pidämme tärkeänä, että velvoitevarastointia koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä sekä varmistamaan potilaiden hoidon jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Arvostamme hallituksen esityksen tavoitetta modernisoida velvoitevarastointijärjestelmää ja näemme ehdotuksessa useita myönteisiä elementtejä, kuten lisääntyneen joustavuuden varastointivelvoitteiden hallinnassa. Samalla katsomme, että erityisesti korvausjärjestelmää koskevia ehdotuksia tulee tarkistaa, jotta järjestelmä säilyy pitkällä aikavälillä kestäväenä eikä vahingossa heikennä toimitusvarmuutta, jota sillä pyritään turvaamaan.

Hallituksen esityksen mukaan korvausmalliin lisätään 5 prosentin korkokatto.

Baxter katsoo, että velvoitevarastojen ylläpitämisestä aiheutuva taloudellinen rasitus jää jo nykyisellään suurelta osin yritysten vastuulle, koska nykyinen korvausmalli ei riittävästi huomioi varastoihin sitoutunutta pääomaa, varastoinnista, logistiikasta ja käsittelystä aiheutuvia kustannuksia, tuotteiden vanhenemiseen ja hävikkiin liittyviä riskejä eikä markkinamuutoksia, kuten tarjouskilpailujen häviötä ja kysynnän vaihtelua.

Ehdotus luo riskin rakenteellisesta epätasapainosta, jossa toimittajat käytännössä rahoittavat kansallista velvoitevarastointijärjestelmää ilman täysimääräistä kustannusten korvaamista.

Jotta järjestelmä olisi pitkällä aikavälillä kestävä, korvausmekanismin tulisi perustua todellisiin pääomakustannuksiin ilman kiinteää korkokattoa, kattaa velvoitevarastoinnin koko elinkaaren kustannukset, mukaan lukien varastointi- ja hävikkikustannukset sekä huomioida markkinaolosuhteiden muutokset, kuten tarjouskilpailujen tulokset ja kysynnän vaihtelut.

Mikäli korvausmallia ei uudisteta, seurauksena voi olla toimittajien heikentynyt halukkuus toimittaa tuotteita Suomen markkinoille tai priorisoida Suomea toimituksissaan, kasvava kustannuspaine ja hintojen nousu kustannusten kompensoimiseksi, vähentynyt osallistuminen tarjouskilpailuihin erityisesti

matalan katteen tai korkean riskin tuotteissa sekä toimitusvarmuuden heikkeneminen, mikä olisi ristiriidassa lainsäädännön keskeisen tavoitteen kanssa.

Baxter suosittelee, että hallitus tarkistaa korvausmallin siten, että velvoitevarastoinnista aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti ja oikeudenmukaisesti. Kiinteää korkokattoa ei tule ottaa käyttöön, vaan korvausten tulee perustua todellisiin kustannuksiin. Hallituksen tulee kehittää läpinäkyvä korvauslaskentamalli yhteistyössä alan toimijoiden kanssa ja varmistaa, että huoltovarmuus nähdään yhteiskunnan yhteisenä vastuuna eikä yksinomaan toimittajille kuuluvana velvoitteena.

Baxter on sitoutunut tukemaan Suomen huoltovarmuustavoitteita ja lääkkeiden saatavuuden varmistamista. Kestävän ja toimintavarman järjestelmän saavuttaminen edellyttää kuitenkin vastuiden ja kustannusten tasapuolista jakautumista kaikkien osapuolten kesken. Baxter on valmis jatkamaan rakentavaa vuoropuhelua viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa sellaisen mallin kehittämiseksi, joka turvaa sekä toimitusvarmuuden että Suomen lääkemarkkinoiden pitkän aikavälin kestävyys.